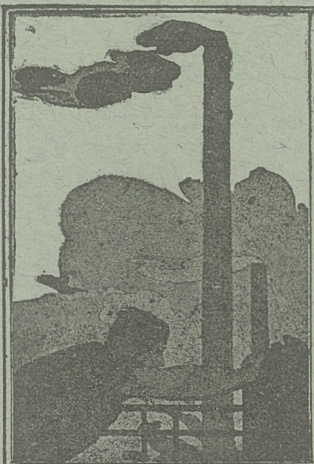

PRZEGLĄD CERAMICZNY

założony przez Karola Rollego.

Treść Nr. 18: Czyszczenie gliny (ciąg dalszy). — Teorya palenia (ciąg dalszy). — Brak cegły w Krakowie. — Sejm w sprawach przemysłowych. — Kronika.

INŻ. ROMAN Z. CIESIELSKI W KRAKOWIE

PROJEKTUJE I WYKONUJE BUDOWĘ FABRYK
CEGIEŁ, DACHÓWEK, WAPNA, CEMENTU.

WŁASNE SYSTEMY - LICZNE ODZNIACZENIA.

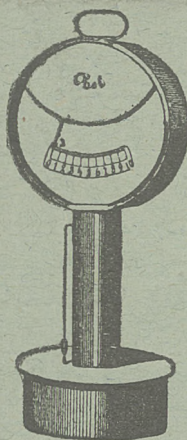
BADANIA MATERIAŁÓW SUROWYCH:

Gliny;	Piasku;
Wapna;	Marglu;
Gipsu;	i t. p.

przeprowadza i wydaje opinie co do użytkowania ich, udziela porad technicznych w sprawie założenia i ulepszenia fabryk, usuwania błędów fabrykacji, powiększenia rentowności i t. p.

inż. KAROL ROLLE 7

Podgórze św. Floryana 5.

Jan Lombardo

chemik technolog

Biurowo techniczne dla przemysłu chemicznego.

Kraków, Straszewskiego 28.

Specjalność: przemysł cementowy, betonowy, rekonstrukcja palenisk i kontrola techniczna fabryk.

Dostarcza:

Wszelkie specjalności dla cegieł i fabryk ceramicznych Ciągomierze systemu Obla.

Wszelkie aparaty do kontroli ruchu technicznego, maszyny urządzenia fabryk.

Gips francuski i węgierski dla fabryk dachówek.

Angielski drut stalowy dla cegieł.

Papier szybrowy. 4

Szkliwa wszelkiego rodzaju.

Wyłączne zastępstwo fabryki szkliv i zakładów kaolinowych w Nepomyślu

J. ELIAŚ, w Pradze.

Jakób Raubitschek

Praga-Bubna

Fabryka maszyn, odlewnia
stali i żelaza.

16 Zastępca Maks. Neumann

Kraków,

ul. Szpitalna 36.

Maszyny ceglarskie

wszelkiego rodzaju i najlepszej
konstrukcji.

Maszyny strycharskie

dla ruchu maszynowego i konnego.

Wyrabiacze

i maszyny rozdrabniające
do wszystkich celów

Prospekty i katalogi darmo.

Próby i kosztorysy na żądanie.

Ugniatacz Konoidowy (Stożkowy)

pat. Horna

najlepsza i najpraktyczniejsza maszyna
do przetwarzania gliny.

SOKOLNICKI

i WIŚNIEWSKI

Fabryka elektrotechniczna i zakład
instalacyjny

8 LWÓW, ul. Na Błonie L. 38.

BIURO GŁÓWNE

8 Lwów, ul. Słowackiego 18.

Filia w Krakowie ul. Bracka 8.

Wszelkiego rodzaju urządzenia
elektryczne.

Inż. chem. Wincenty Bogucki w Chrzanowie.

PIERWSZA GALICYJSKA

SPECYALNA FABRYKA MASZYN

dla przemysłu cementowego i betonowego

buduje maszyny do wyrobu:

dachówek, cegieł i posadzek cementowych oraz formy do wyrobów
betonowych i dostarcza je po cenach najniższych.

Kompletne urządzenie do wyrobu dachówek już od 500 kor.

==== Kosztorysy i wyjaśnienia odwrotnie i bezpłatnie. =====

Interesanci w fabryce zawsze mile widziani.

18

PRZEGLĄD CERAMICZNY

WYCHODZI 10. i 25. KAŻDEGO MIESIĄCA.

Redaktor: Inżynier Karol Rolle.

Przedpłata roczna
10 kor., 5 rsr., 10 mk., 12 fr
Prenumeraty mniejszej
jak roczna nie przy-
~~~~~ muje się. ~~~~~
ZESZYT POJEDYNCZY
50 HAL.

ADRES ADMINISTRACYI I REDAKCYI:
PODGÓRZE, św. FLORYANA 5.

Cena ogłoszeń wynosi:
Za cm² 6 hal. Cała stro-
na 20 k., $\frac{1}{2}$ str. 12 k.
 $\frac{1}{4}$ str. 7 k., $\frac{1}{8}$ str. 4 k.
przy 6-krotnym powtó-
rzeniu 10%, 12-krotnem
16%, 18-krotn. 20%, 24-
krotnem 25% opustu.

F. LORD

Biuro techniczne

Kraków, ulica Floryańska l. 55.

SKŁAD

maszyn i wszelkich przyborów dla
wszystkich zakładów przemysłowych
i gospodarczych, jako to: cegieł
tartaków, młynów, gorzelni i browarów.

**Kompletne urządzenia
Cegielni i tartaków.**

WAŁKI FILCOWE krajowego
wyrobu.

Stale na składzie w wielkich ilościach
i wszelkich dymenzyach **rury, łączniki,
i armatury.**

Motory parowe i benzynowe. — Smary,
oliwy oryginalne rosyjskie, pasy do ma-
szyn, płyty i sznury gumowe, węże gu-
mowe i parziane, gaza jedwabna oryginal-
na szwajcarska, kamienie i walce młyń-
skie, piły i cyrkularki angielskie, toczki
szmirglowe, **papier szybrowy, drut do
ceglarek** i wiele innych artykułów.

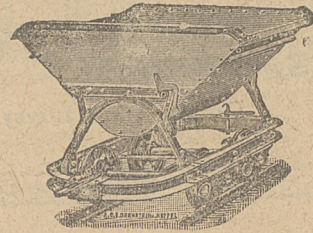
Instalacja światła elektrycznego i przeniesienia siły.
Skład wszelkich artykułów elektrotechni-
cznych. 35

Elektromotory, wentylatory, świeczniki i lampy stołowe.

LAMPY ŁUKOWE.

Lampki żarowe; Lampki Nernsta, T'antala
i Wolframa.

Ceny fabryczne. — Kosztorysy bezpłatnie.

Orenstein i Koppel

we Lwowie, Róg ulicy Asnyka 2, Pańska 5.

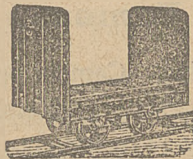
Fabryki

Kolei wązkotorowych i lokomotyw

Praga — Wiedeń — Budapeszt
urządzą i dostarczają:

kolejki przenośne i stałe.

Wagoniki do transportu gliny, cegieł i dachówek
mokrych i suchych.

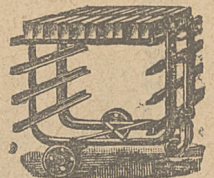
Wynajmują:

**Kompletne kolejki na pewien
okres czasu.**

Katalogi, kosztorysy etc.
bezpłatnie.

Używane materiały zawsze
na składzie. 1

Splata amortyzacyjna.

K. R. Ježek

31

Fabryka maszyn i odlewnia żelaza
W BLANSKU, — (MORAWY).

Wszelkie maszyny i urządzenia dla cegielń.

Wszelkiego rodzaju maszyny rozdrabniające.

Wszelkie maszyny i urządzenia dla fabryk cementu
i dla przemysłu cementowego.

Motory: benzynowe, gazowe, naftowe, i t. p.

Specjalność: Automatyczne ślimaki (szneki) patentu Stavéniczka.

Cenniki i kosztorysy darmo.

Najlepsze referencje.

S. Haas i T. Silberberg

Fabryka wyrobów betonowych i skład
materiałów budowlanych

Kraków, ul. św. Tomasza 14, róg ul. św. Jana (Grand Hotel).

Utrzymuje na składzie: Cement opolski i krajowy, wapno hydrauliczne kufsteinskie, gips murarski i rzeźbiarski, łupek śląski, angielski i belgijski, ogniotrwałą papę dachową i izolacyjną, smołę pogazową i asfaltową, karbolineum, asfalt i gudron „Trinidad“. Rury kamionkowe wewnątrz i zewnątrz szklone, posadzki kamionkowe czeskie, dachówki różnych systemów.

Wyłączne zastępstwo szklonych cegieł fasadowych.

(glasierte Verblendziegel)

37

Wykonują roboty asfaltowe i betonowe, kanalizacje domów z rur kamionk. i betonów.

Mieszadła do Betonu

Nowoczesne Konstrukcje!
 Kompleksowe instalacje maszynowe dla przemysłu budowlanego
 NAJLEPSZE POLECENIA!

Windy Budowlane

NAJWIĘKSZA SPRAWNOŚCI!
 NAJSIŁEJSZE ZMIĘSZANIE!
 NAJMNIEJSZY WYSIŁEK!

OGÓLNE TOWARZYSTWO BUDOWY MASZYN DLA ZAPOTRZEBOWAŃ BUDOWLANÝCH
 LWÓW WIEN PRAGA

VIII HERMANSERGÜRTEL L. 20.

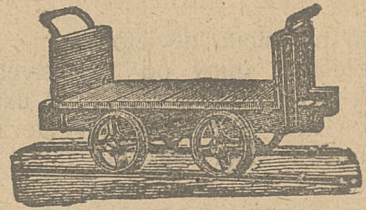
GENERALNA REPREZENTACJA DLA GALICJI I BUKOWINY
 E. GIEŁDZIŃSKI LWÓW JAGIELLOŃSKA 3. TELEFON №1200.

KUPNO

NAJEM

17

Kolejki = = wąskotorowe

dla eksploatacji torfu, dla cegielń, fabryk,
 kopalń, gospodarstw rolnych i t. p.

urządza i dostarcza:

E. GIEŁDZIŃSKI

Telefon No. 1200.

LWÓW.

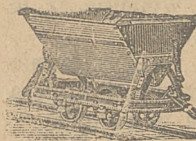
Telefon No. 1200.

Biuro: ul. Jagiellońska I. 3. Składy: ul. Grodecka I. 99.

Kupno i najem.

Szyny, tory przenośne i stałe, wózki rozmaitej konstrukcji, tarcze obrotowe, rozjazdy, taczki żelazne etc. etc.

wynajmuje koleję kompletnie urządzone. Nowy i używany materiał, oraz części zapasowe zawsze na składzie.

Katalogi, kosztorysy i rysunki gratis i franko. Specjalny oddział dla projektowania i budowy kolei wązko i normalno-torowych.

Czyszczenie gliny.

(Ciąg dalszy.)

Dalszym patentem, udzielonym na przyrząd do oczyszczania gliny od ziarnistych zanieczyszczeń, był patent z roku 1882 dany Janowi Bolze'mu (l. 17,379). Wedle tego patentu zkonstruowana maszyna miała wygląd następujący:

Poziomy cylinder kratowy, złożony z prętów o przekroju kwadratowym, posiada wewnątrz ślimacznicę tłoczącą. U przodu cylinder zamknięty jest kłapą, która posiadając odpowiednie zamknięcie dzwigniowe, otwiera się pod naciskiem z wewnątrz pochodzącym. Gлина wchodzi do cylindra z góry, ślimak ją przesuwając ku przodowi, przyciskając ku ścianom cylindra przez którego kratę przeciska się glina wolna od kamieni, które znowu przedostają się do przodu i przez nacisk na kłapę otworu są wyrzucane.

Po śmierci Bolzego własność wynalazku przeszła na fabrykę maszyn, przez niego w Brunshwiku założoną, nie można jednakowoż dowiedzieć się o praktyczności tego wynalazku w użyciu.

Podobną konstrukcję posiada aparat opatentowany przez O. Rosta (w r. 18,676). Tutaj naczynie stożkowe ma położenie pionowe, wierzchołkiem ku dołowi zwrócone. Na osi umieszczone jest mieszkadło śrubowe, które glinę przyciska do dziurkowatych ścian naczynia; glina przechodzi przez dziurki, a kamienie przedostają się do wierzchołka stożka, a z tą rurą na zewnątrz. I ta konstrukcja ma tylko znaczenie literackie.

Oczyszczacz Anschütza (niem. pat. 110,552) odróżnia się tylko tem od przyrządu Bolzego, że zamiast naczynia cylindrycznego, jest stożkowe. Przez to ma się podobno zapobiegać, by wydzielane kamienie zabierały ze sobą dużo gliny. Patent ten porusza zatem tę okoliczność, która jest słabą stroną dotychczasowych oczyszczaczy. Przyrządy te działają dobrze tylko do pewnej granicy. Gdy otwory płaszczą się zatkają, kamienie odchodzą wraz z gliną. Nadto im glina jest gęściejszą a otwory płaszczą węższe, tem mniej wydajne są te maszyny, tem więcej zużywają siły.

Dochodzi się zatem do tego, że czyszczenie ciągłe tych maszyn jest i uciążliwe, i zabiera dużo czasu, powodując przerwy w robocie.

Inny wynalazca, Bohm (pat. nim. 179,416), chcąc powiększyć wydajność oczyszczacza, umieszcza w płaszczu sita o rozmaitej wielkości otworów, przez co otrzymuje różną ga-

tunki gliny. I tak np. ku tyłowi cylindra daje sita rzadsze, przez co dostaje glinę na cegłę, posiadającą zatem jeszcze nieco ziarn grubszych, natomiast ku przodowi daje sita o otworach mniejszych, przez które przeciska się glina czystsza. Jeżeli chce się tylko jeden rodzaj gliny otrzymać, wówczas odpowiednie sita zamyka się specjalną przekrywą. Przód cylindra zamknięty jest silną ścianą, w której znajdują się otwór do wypuszczania kamieni. Otwór ten zamyka zasuwą.

Czy pomysł ten usuwa zło, wyżej zaznaczone, należy wątpić. Sam konstruktor widział — zdaje się — tą złą stronę swego przyrządu, zgłaszając dodatek do patentu, obejmujący: 1) sita pomieszczone są po obu stronach cylindra, przez co cylinder jest krótszy, i 2) od przodu cylindra znajduje się rura do doprowadzenia wody lub pary do ewentualnego usuwania zanieczyszczeń.

Inż. Roman Z. Ciesielski.

Teoria palenia.

(Ciąg dalszy.)

Racjonalne wyzyskiwanie ciepła.

Teoretyczna wartość paliwa jest praktycznie nieosiągalną bo:

Spalenie paliwa nie jest całkowite, nawet w najidealniejszych warunkach praktycznych, a stratę ciepła stanowią: wartość opałowa niespalonego węgla znajdującego się w pozostałościach i palnych składnikach dymu; w sumie straty te dochodzą do 14%.

Teoretyczna ilość powietrza, praktycznie nie wystarcza do spalania i zależnie od tego, czy paliwo jest gazowe, płynne czy stałe, zwiększać musimy dopływ powietrza, które znowu redukuje temperaturę. Wraz z powietrzem wprowadzamy $\frac{4}{5}$ azotu dla procesu palenia obojętnego, a dla efektu uciążliwego, bo tą masę musimy ogrzać, zatem ulokować w niej pewien zasób ciepła, w rezultacie straconego.

Ideałem byłoby doprowadzenie do spalania czystego tlenu co jednak dziś nie jest jeszcze osiągalne.

Spalania odbywają się w jakiejś przestrzeni, zwanej paleniskiem. Sposób urządzenia jego i budowy jest różny, zawsze jednak materiały, z jakich je zbudowano mają własność przewodzenia ciepła, które następnie wypromieniowuje bezużytecznie w przestrzeń; konstrukcja paleniska może tą stratę sprowadzić do minimalnych granic, ale nigdy im nie zapobiegnie.

przedstawia, dowodzi zestawienie dwóch materiałów: nafty jako paliwa płynnego i acetyleno-gazowego, obydwa mają skład chemiczny prawie analogiczny, gdy naftą osiągnąć możemy 1770°, to acetylen daje 2140°C.

C. d. n.

Sejm w sprawach przemysłu.

Sejmowa Komisja przemysłowa wygotowała dla pełnej Izby sprawozdanie o stanie przemysłu w ostatnim okresie od sesji roku poprzedniego.

W sprawozdaniu ten referent przechodzi po kolei objawy rozwoju w każdej gałęzi produkcji krajowej, a między innymi o przemyśle ceramicznym pisze:

„Tendencja rozwojowa w dachówkarstwie i cegielnictwie nie ustaje. Przybyło nowych 9 cegielń, z tych 3 połączone z fabryką dachówek. Rozszerza się fabrykacja cegły wapienno piaskowej (Brody, Niepołomice i Dąbie pod Krakowem). Idzie też ciągle naprzód wyrób dachówek z cementu, oraz wszelkich artykułów betonowych — przemysł, który zdołał w kilku latach ogromnie się rozpowszechnić i stał się już prawie nowym przemysłem domowym“.

„W szczakowskiej fabryce cementu przybyły dwa piece obrotowe“, a „w Skawinie powstaje fabryka wyrobów sztaingutowych i cegły ogniotrwałej“.

Brak cegły w Krakowie.

Ożywiony ruch budowlany w samym mieście Krakowie i otaczających go gminach i to tak domów mieszkalnych jak i gmachów publicznych od lat paru walczy z brakiem cegły.

Jak wiemy, po roku 1900 zaczęła się, parę lat trwająca beczynność budowlana. Nie budowano prawie nic, ceny cegły spadły, tak, że n. p. w styczniu 1901 roku jedna z cegielni podgórskich szczyła się wielką umową na dostawę paru kroć cegły po 21 kor. za tysiąc. — Znane były licytacje zapasów po jednej cegielni, która popadła w konkurs po 12 kor. za 1000 cegły ręcznej.

W następujących latach stosunki poczęły się poprawiać. Przyszły wielkie budowle wojskowe, rządowe, kościoły, za tem ożywił się ruch budowlany domów czynszowych, gdy w roku 1905 przybyło do Krakowa dużo Królewiazków i czynsze poszły bardzo w górę.

Ostatnie trzy lata, 1907, 8 i 9 ty mają ruch bardzo znaczny. W samym Krakowie buduje się do 50 ciu domów rocznie, a i niektóre gminy podmiejskie zabudowują się silnie.

Czas stagnacji budowlanej zaznaczył się u-

padkiem kilku cegielni. Poznoszono cegielnie polne w Dąbiu, cegielnie Wohlfeldów, Wiktorra Ferbera i Schifa przeszły na bank hipoteczny. Ruch w cegielniach ustał, w niektórych zmalał do połowy normalnej produkcji.

W następnym okresie, rzecz prosta, i cegielnie się ożywiły, a ponieważ liczba ich się nie zwiększyła, stare zaś tylko do pewnych granic mogły zwiększać swoją produkcję, przeto z natury rzeczy, w miarę popytu na cegłę, cena jej szła w górę.

W obu ostatnich latach cena cegły w cegielni wahała się około kwoty 40—42 koron.

Ceglarze po latach chudych zdołali doczekać się lat tłustych. — Ale cena wysoka cegły nie zdołała wpłynąć hamująco na ruch budowlany. Więcej złęgo narobił brak cegły.

Okolice najbliższa Krakowu produkuje³ 50 do 60 milionów cegły rocznie. Rok 1908 był szczególnie złym. Mokre lato i wczesne przy-mrozki, które już we wrześniu zażyły zamknąć sezon, wszystko to niepozwoiliło na wyprodukowanie nawet tej normalnej ilości cegły. W ostatnim roku niektóre fabryki wprowadziły urządzenie maszynowe, co pozwoliło im podwyższyć produkcję.

Ale Kraków konsumuje cegieł znacznie więcej, do 10 milionów sprowadza się z dalszych okolic n. p. Katowic, Cieszyna, Żywca, Białej. Wszystko to jednak nie wystarcza i dziś staje się faktem doniosłym, wpływającym wybitnie na stosunki budowlane nie to, że cegła jest droga, tylko, że jej nie ma tyle, ile jej wymaga dzisiejszy ruch budowlany i dzisiejsze stosunki krakowskie.

P-e.

KRONIKA.

Jury wystawy w Częstowiu. Dla przemysłu ceramicznego i szkła pp. Kazimierz Pawłowicz, Julian Rakowski, Edmund Lander, August Dobrowolski i Arnold Teichfeld.

Przemysłowcy austriaccy a strajki. Parlamentowi austriackiemu złożone zostało oświadczenie 4,200 organizacyi przemysłowców, liczących około 200,000 członków, a traktujące o konieczności wprowadzenia zmian w prawie z d. 20 kwietnia r. 1870 o koalicjach. Istota żądań przemysłowców polega na tem, aby zapewnić możność tym, którzy pracować zechcą i dać im możność organizowania się. Pozatem, zdaniem przemysłowców austriackich niezbędne jest wprowadzić surowe kary za bojkotowanie pojedynczych przedsiębiorstw, za otaczanie strajkującymi robotnikami zakładów przemysłowych lub za zajmowanie ich gwałtem i t. d.

Biuro pośrednictwa pracy „Przeglądu Ceramicznego“.

Jedno miejsce kosztuje 1 koronę.

POSADY POSZUKIWANE.

Szukam posady

od 1 października lub listopada jako **KIEROWNIK** większej fabryki ceramicznej.

Jestem energiczny, z wszelkimi maszynami i piecami gruntownie obznajomiony, nawet w trudnych okolicznościach, z dobrym rezultatem pracuję, doskonalały instruktor robotników.

Zgłoszenia pod: „Energiczny l. 52.“ do Redakcyi.

FACHOWIEC z dłuższą praktyką w fabrykacji cegły, dachówki i wapna pragnie zmienić posadę z początkiem sezonu na rok 1910. Wiadomość w Biurze Techniczem **J. Lombardo, Kraków ul. Straszewskiego 28. — dla O. S.**

CERAMIK gruntownie obeznany z fabrykacją cegły i wyrobów ogniotrwałych, szamotowych i dinasowych do najwyższych temperatur przeznaczonych, fabrykacją cegły licowej, czyli frontowej, terrakotowych ornamentów budowlanych, dachówek, kafli berlińskich, i majolikowych, fabrykacją glazur wszelkiego gatunku, budową pieców własnego systemu: pierścieniowych, peryodycznych, muflowych, przeznaczonych do wypalania powyższych towarów, jak również dokładnie obeznany z samem wypalaniem tychże wyrobów w piecach rusztowych pierścieniowych i gazowych, budową parowych fabryk ceramicznych i wszelkimi urządzeniami fabrycznymi, robotami wiertniczymi etc., mający kilkunastoletnią praktykę w pierwszorzędnym ceramicznym fabrykach zagranicznych i krajowych, z których parę s m budował i na stanowiskach dyrektora fabryki takowemi zarządzał, poszukuje w Królestwie Polskiem, Rosyi lub Austryi miejsca **Dyrektora technicznego** do samodzielnego zarządu fabryką ogniotrwałych lub powyżej wymienionych wyrobów, albo też pokładów kaolinowych i glin plastycznych, ogniotrwałych lub innych, oraz kapitałów do stworzenia nowego ceramicznego interesu. Poszukujący jest Polakiem, włada prócz ojczystego, językami: niemieckim i rosyjskim, może przedstawić kilkanaście świadectw z pierwszorzędnym zagranicznych i krajowych fabryk i powołać się na bardzo poważne referencye Łaskawe oferty proszę nadsyłać pod „Ceramik K. M.“ do Administracyi Przeglądu Ceramicznego.

58.

POSADY OFIAROWANE.

Poszukuję

KIEROWNIKA

do cegielni ręcznej z piecem kręgowym. — Wyrabia się również dreny.

— Miejscowość we wschodniej Galicyi. — Tylko wytrawny fachowiec zostanie przyjęty.

Zgłoszenia pisemne do

Administracyi „Przeglądu“ pod 57.

Rok założenia 1855.

34

A. LACROIX & Cie.

W PARYŻU

(172, Avenue Parmentier à Paris)

BARWNE SZKLIWA

emalie tlenki, polewy dla porcelany, fajansu, szkliwa prześroczyste, opalowe, krystaliczne, i nieprześroczyste.

DOSTAWA DLA WSZYSTKICH FABRYK CERAMICZNYCH.

ZAKŁAD DLA DEKORACJI I ARTYKUŁÓW MALARSKICH.

60 odznaczeń na wystawach światowych.

Nawyższe odznaczenie na wystawie światowej w Londynie w r. 1908.

Dawne roczniki

„Przeгляdu ceramicznego“

o ile zapas starczy

po 6 kor.

do nabycia

w Administracji „Przeгляdu“
tamże do nabycia
bardzo interesująca
broszura: 39

GLINA

Leski: 1 WYROBY Z NIEJ,
cena 60 hal.
wraz z przesyłką poczt.

**CEMENT, ŹELEZO
A BETON.**

Casopis pro moderní konstrukce, stavební hmoty, průmysl a obchod.

Vychází 25. každého měsíce. 40

Redakce a Administrace
Praha Vinohrady, Hal-
kova 56.

Předplatné na 12 čísel
K 9:50, pro cizinu K 12.

Gazeta 24

**Przemysłowo-
Handlowa**

Pismo tygodniowe

Organ Koła

Przemysłowców

Redakcja i Administra-
cja: Warszawa, Bo-
duena 5. Tel. 6259.
Skrzynka pocztowa
397. Prenumerata: ro-
cznie 12 rb., kw. 3 rb.,
z przesyłką lub odnosz.

**Czasopismo
techniczne**

Dwutygodnik

Organ Tow. Polity-
cznego we Lwowie

założony 1883 r., poświę-
cone sprawom techni-
cznym. Przedpłata roczna
18 kor., 15 marek, 7 rubl.

Lwów, 25

ul Zimorowicza.

Marka ochronna prawnie zastrzeżona.

20

Jakób Bühler

Biuro techniczno-ceglarskie

EMMISHOFEN (Szwajcar.) i KONSTANCA (Niemcy).

Rok założenia 1860.

Rok założenia 1860.

Budowa cegielni opalanych węglem lub gazem wedle własnych systemów; budowa pieców z sztucznymi suszarniami lub bez nich.

Bühlera krótkie piece nadają się szczególnie do wykonania wyrob. szklonych a także do produkcji masowej cementu i wapna.

Bühlera suszarnie suszą surówkę na mokro sporządzaną z gliny normalnej w 1½ — 4 dniach.

Bühlera wentylatory podnoszą produkcję pieca kręgowego o 50 — 100% przy gwarancji za dobry towar i oszczędność na opale.

Świadectwami i ułatwieniami w zwiedzaniu fabryk służy w każdej chwili.

Odwiedziny zastępcy na życzenie bezpłatne.

Przyjmuje się gliny do badania.

Żądać prospekta.

Wykonał około 1000 zakładów cegielnianych z kominami.

Bühlera cegielnie z Bühlerowskimi wentylatorami.

Stan w lutym 1908	Liczba pieców ceglarskich	Liczba wentylatorów	Liczba skrzydeł	Sztucznych suszarni	Długość Kanałów	produkcja cegieł 25 x 12 x 6,5
W ruchu	115	118	154	83	10,864	631,500
W budowie	18	15	16	11	1,961	101,000
Suma	133	133	170	95	12,795	732,500

WODOCIĄGI

dla miast, gmin, folwarków, zakładów kąpielowych, fabryk, ogrodów, gmachów publicznych, domów prywatnych i t. d.

Poszukiwanie i uchwycenie źródeł. — Wiercenie studzien. — Ustawianie pomp. instalacje domowe z klozetami, łazienkami i t. d.

Centralne

Ogrzewanie

wszelkich systemów

i Wentylacje

Łaźnie. — Mechaniczne Pralnie, Suszarnie i t. d.

projektują i wykonują

Inżynier Leonard Nitsch i Spółka,

Kraków, ul. Kolejowa L. 18.

Najlepsze referencye z dotychczas wykonanych robót.

Kosztorysy bezpłatnie.

13

Cegielnia Parowa

spadkobierców ś, p.

Franc. Górniaka w Sibicy,

p. Cieszyn.

Poleca Szan. P. T. Publiczności wyroby własne, jako to: cegłę murową (maszynową i ręczną), cegłę brukową (dłazkówkę), cegłę kanałową, cegłę żłobową, cegłę studzienną, cegłę kominową, dachówkę żłobkową (falcowaną), rurki do osuszania gruntów (drenowania) i t. d.

19

Chemiczna fabryka farb i szkliv, Zakłady Kaolinowe i parowa odmularnia w Nepomyśli (koło Karlsbadu)
 Biuro sprzedaży gliny z kopalń blosdorfskich i glin szamotowych.

J. Eliáš, Praga (Karlin)

dostarcza dla fabryk ceramicznych.

45

Szkliva:

Łatwo topliwe szkliva kaflarskie, najmialsze, w różnych odcieniach, bezbarwne szkliva dla kafliv polewanych. Szkliva topione białe, niebieskie, czerwone, zielone, żółte i. t. d. topniejące przy stożku Seger 010—08. Tlenki, Kobalt, Smalta, Minia i Glejta etc.

Wysyłka
do wszystkich krajów.

Laborat. dla
przemysłu ceramicznego.

Minerały:

Gliny polewowe i wykładowe wypalające się białe, szamota palona i mielona, glina szamotowa, kaolin i ziemia porcelanowa, czeski kwarzec, glina kamionkowa gliny podkładowe chude i tłuste. Polewy i szkliva do każdego materyału.

Dla większych odbiorców
specyalne oferty.

Żądać
próbki i oferty.

KRAJOWE KURSA

dla

PRZEMYSŁU

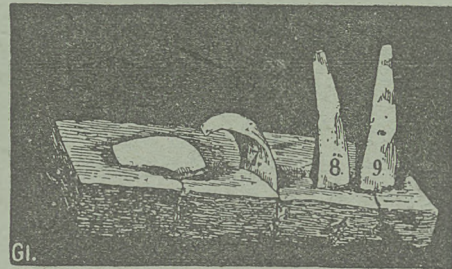
KIERAMICZNEGO

w Podgórzu

Kształcą personal
pomocniczy dla
wszelkich zakładów
ceramicznych.

Nauka trwa 18 miesięcy
rozpoczyna się ooro-
cznie z dniem 1 paźdz.

5 Nauka bezpłatna.

4a

Stożki

Seger

jedyną i najlepszą kontrolę dobrego i taniego wypalania wszelkich wyrobów z gliny, dostarcza

J. Lombardo chem. tech. Kraków, Straszewskiego 28.

Arnold Werner

we

Lwowie

poleca

ul. Cicha I. I.
plac Dą-
browskiego
I. 5.

najtrwalsze

piece kaflowe

wyrabiane

li tylko z materyału ogniotrwałego.

Katalogi na żądanie darmo i opłatnie.

PATENTY na wy- nalazki

wyjednywa

Inżynier Stan. Dzbański

przysięgły Rzecznik patentowy 21

Wiedeń VII. Lindengasse 2 w pobliżu c. k.
urzędu patentowego).